

PARTENERIATUL PUBLIC-PRIVAT – INSTRUMENT DE GESTIUNE A SERVICIULUI PUBLIC DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

Dr. conf. univ. Eugenia BUȘMACHIU

CUPRINS:

1. Parteneriatul public-privat: definiție, tipuri și modele
2. Principiile PPP
3. Competențe privind PPP și modalități de finanțare
4. Riscurile aferente PPP

Întrebări de recapitulare

Bibliografie

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Studierea acestui capitol va permite studenților:

- Cunoașterea conceptelor privind PPP
- Analiza cadrului legal privind PPP
- Identificarea problemelor de organizare și finanțare prin PPP
- Cunoașterea modalităților de gestiune prin PPP

CONCEPTE-CHEIE:

Parteneriat Public Privat, protecția mediului, probleme de mediu, finanțator privat, sector public, contract, concesiune.

1. PARTENERIATUL PUBLIC-PRIVAT: DEFINIȚIE, TIPURI ȘI MODALITĂȚI DE REALIZARE A CONTRACTELOR PPP

În practica mondială, există o mare varietate de instrumente aplicate în dezvoltarea și atragerea activităților de investiții ale sectorului privat în dezvoltarea surselor de apă și a formelor de cooperare între autoritățile publice și întreprinderile private în activitățile de investiții.

În practica Republicii Moldova, din ultimii ani, definiția parteneriatul public-privat se asociază cu atragerea de investiții private în dezvoltarea infrastructura esențială. Totodată, atragerea de finanțare privată pentru proiectele din sectorul apei este o sarcină dificilă. Sectorul privat oferă proiectului acces la un management performant, tehnologii și know-how moderne, eficiență îmbunătățită și furnizare de servicii și soluții inteligente.

Parteneriatele public-private iau mai multe forme. De obicei, acestea includ sectorul public, care păstrează proprietatea și controlul critic asupra activelor de apă (baraje, sisteme de distribuție, stații de epurare) și transferul anumitor funcții și puteri guvernamentale către concesionarii privați.

Aceste tranzacții implică, în mod obișnuit, obținerea unei expertize private valoroase, gestionare și colectare de fonduri, care sunt generate fie prin sporuri de performanță, fie printr-o parte din profituri pe toată durata contractului de concesiune.

Multe proiecte privind apele dulci și apele uzate, inclusiv instalațiile de desalinizare, sunt construite și finanțate prin contractele de concesiune „Cu Construcție-Exploatare-Transfer”.

Există, de asemenea, mai multe exemple de concesiuni de aprovizionare cu apă pentru irigații (de exemplu, Nilul de Vest în Egipt, El Guerden în Maroc).

Pregătirea, negocierea, contractarea, monitorizarea și gestionarea contractelor PPP necesită o înțelegere profundă a problemelor tehnice și juridice.

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) definește parteneriatele public-privat ca fiind „angajamente contractuale pe termen lung între guvern și un partener privat, în temeiul cărora acesta din urmă prestează și finanțează servicii publice utilizând un activ fix, cu partajarea riscurilor asociate”.

Conform acestei definiții, parteneriatele public-privat pot fi concepute pentru a îndeplini o gamă largă de obiective în diverse sectoare, cum ar fi cel al transporturilor, apă și canalizare, al locuințelor sociale sau al serviciilor de sănătate, și pot fi structurate sub diferite abordări⁶.

⁶ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_RO.pdf

Potrivit art. 2 din Legea nr. 179/2008, parteneriatul public-privat reprezintă acel contract de lungă durată, încheiat între partenerul public și partenerul privat pentru desfășurarea activităților de interes public, fondat pe capacitățile fiecărui partener de a repartiza corespunzător resursele, riscurile și beneficiile.

Parteneriatele public-privat nu diferă ca natură și rezultatele, pe care le produc, de proiectele atribuite, în mod tradițional, însă prezintă unele diferențe în ceea ce privește gestionarea proiectelor și a contractelor rezultate. Principala diferență dintre parteneriatele public-privat și proiectele tradiționale constă în faptul că, în primul caz, riscurile sunt partajate între partenerul public și cel privat.

Partenerul public, fiind persoană juridică de drept public sau asociație a acestei persoane, care stabilește un raport de parteneriat public-privat, iar *partenerul privat* este reprezentat de o persoană juridică de drept privat sau persoană fizică și/sau asociație a acestora, care a devenit, în condițiile legii, parte într-un parteneriat public-privat.

În principiu, riscurile aferente unui proiect realizat în cadrul unui parteneriat public-privat ar trebui alocate părții care este cea mai în măsură să le gestioneze, scopul fiind acela de a obține un echilibru optim între transferul riscurilor și compensația acordată părții, care își asumă riscurile respective.

Partenerul privat răspunde, adesea, de riscurile ce țin de proiectarea, construcția, finanțarea, gestionarea și mentenanța infrastructurii în cauză, în timp ce partenerul public își asumă, de regulă, riscuri la nivel de reglementare sau de politică.

Contractul între parteneri reprezintă un acord ferm scris, care cuprinde condițiile referitoare la parteneri și planul de realizare a proiectului (după metoda „Work Break Structure – WBS”). Din punct de vedere juridic, este un contract economic și conține o detaliere a contribuției efective a fiecărui partener, ca eforturi financiare, materiale și resurse umane, în fiecare etapă de realizare a proiectului, constituind rezultatul deciziei manageriale a partenerilor la contract. Totodată, în procesul de organizare a PPP apar riscuri și provocări.

În vederea finanțării pe termen lung, parteneriatele public-private devin tot mai populare în gestiunea resurselor de apă, deoarece prezintă o serie de avantaje, precum:

- ✓ transferul riscurilor din sectorul public, către sectorul privat, implică activ sectorul privat în dezvoltarea economiei naționale.
- ✓ sectorul de apă este unul de interes național, iar statul nu dispune de suficiente resurse financiare pentru a finanța și a întreține infrastructura de apă. Utilizând acest instrument, putem asigura prestarea serviciilor de calitate populației, reducerea poluării apelor, asigurând capacitatea managerială.
- ✓ Partajarea riscurilor cu partenerul privat și optimizarea costurilor.

Modalitățile de realizare a contractelor de parteneriat public-privat

În funcție de nivelul de implicare a partenerului privat, se definesc următoarele modalități de realizare a contractelor de parteneriat public-privat, enumerate expres în art. 19 alin. (1) din Lega nr. 179/2008:

Proiectare- Construcție- Operare (PCO)

- construcția și exploatarea obiectului PPP sunt transferate partenerului privat pentru cel mult 50 de ani.
- proiectul de PPP se poate finanța integral de către partenerul privat.
- la expirarea contractului încheiat cu partenerul public, obiectul parteneriatului public-privat se transferă cu titlu gratuit partenerului public în bună stare, funcțional și liber de orice sarcină sau obligație.

Construcție- Operare- Reînnoire (COR)

- partenerul privat **își asumă finanțarea** construcției obiectului PPP și toate costurile de întreținere a acestuia pe o durată de cel mult 50 de ani.

- ▶ partenerului privat i se permite **perceperea, tarifelor** pentru utilizarea bunului public într-o perioadă stabilită.
 - ▶ la expirarea contractului, obiectul PPP **se transferă cu titlu gratuit partenerului public** în bună stare, funcțional și liber de orice sarcină sau obligație.

- Construcție-Operare-Transfer (COT)**
 - ▶ partenerul privat își asumă construcția, finanțarea, **exploatarea și întreținerea** unui bun public.
 - ▶ investitorului i se permite să perceapă tarife de utilizare pentru a-și **recupera investiția** și a-și acoperi costurile de întreținere, precum și pentru a obține un profit rezonabil.
 - ▶ la finalizarea contractului, bunul public este transferat cu titlu gratuit autorității publice în bună stare și liber de orice sarcină sau obligație.

- Construcție-Transfer-Operare (CTO)**
 - ▶ partenerul privat își asumă construcția unui bun, care se transmite în proprietate partenerului public imediat după finalizarea construcției, iar partenerul public, la rândul său, îl transmite în folosință partenerului privat.

- Locațiune-Dezvoltare-Operare (LDO)**
 - ▶ partenerul privat obține în **folosință temporară** sau în posesie și folosință temporară un bun public.
 - ▶ se obligă să achite în rate prețul acestuia în decursul unei perioade care nu va depăși 50 de ani.
 - ▶ partenerul public dobândește dreptul de a obține venituri din furnizarea serviciilor de către partenerul privat.
 - ▶ la finalizarea contractului, bunul public este transferat autorității publice în bună stare și liber de orice sarcină sau obligație.

Reabilitare- Operare-Transfer (ROT)

- bunul public este transferat partenerului privat, care are obligația de a reabilita, opera și întreține bunul public pentru o perioadă, care nu poate depăși 50 de ani.
- la expirarea contractului, bunul public se transferă cu titlu gratuit partenerului public în bună stare, funcțional și liber de orice sarcină sau obligație.

2. PRINCIPIILE PPP

Conform art. 3 din Legea 179/ 2008, se aplică principiile:

- **Egalității de tratament, imparțialității și nediscriminării;**
- **Transparenței;**
- **Proportionalității;**
- **Echilibrului;**
- **Asigurării concurenței;**
- **Libertății contractului;**
- **Cooperării.**

PRINCIPII

Însă, în literatura de specialitate și în activitatea practică, se mai identifică și alte principii de selectare a partenerilor privați și încheiere a contractelor de parteneriat public-privat:

- *transparența*, respectiv punerea la dispoziția tuturor celor interesați a informațiilor referitoare la aplicarea procedurii pentru atribuirea contractului de parteneriat public-privat;
- *tratamentul egal*, nediscriminatoriu pentru toți ofertanții, respectiv aplicarea, în mod nediscriminatoriu, a criteriilor de selecție și a criteriilor pentru atribuirea contractului de parteneriat public-privat;
- *respectarea programului de desfășurare a procedurii stabilit de autoritatea publică*, fapt ce presupune că procedura de selecție trebuie să se desfășoare în strictă conformitate cu programul stabilit și aprobat anterior de autoritatea publică;

- *claritatea comunicării cerințelor autorității publice* se are în vedere că cerințele autorității publice, orice element care poate prezenta un risc pentru proiect, precum și restricțiile pentru bunul mers al proiectului, trebuie să fie clare pentru a fi bine înțelese și efectiv comunicate investitorilor;
- *demnitatea și independența este realizată pe tot parcursul procesului de evaluare*, iar membrii comisiei de evaluare trebuie să facă dovada unei demnități morale și profesionale absolute, asumată prin declarații personale;
- *recunoașterea mutuală*, adică acceptarea, de către autoritatea publică, a produselor și serviciilor oferite de candidații din alte state;
- *libera concurență*, respectiv, asigurarea condițiilor, pentru ca orice candidat să aibă dreptul de a deveni, în condițiile legii, contractant;
- *standardizarea proceselor de parteneriat*, ceea ce presupune necesitatea recurgerii la „standardizare” pentru atragerea și interesarea părților (standardizarea contractelor; a sistemului de licitații; a serviciilor publice);
- *echilibrul optim* între managementul financiar descentralizat și sistemul de control;
- *responsabilitatea ca bază pentru relațiile cu autoritățile bugetare*;
- *asumarea diseminării depline a informațiilor*, adică asigurarea accesului la informația respectivă și distribuirea acesteia.

3. COMPETENȚE PRIVIND PPP

La gestionarea serviciilor publice prin PPP, participă o multitudine de actori reieșind din competențele atribuite, printre care:

- Guvernul
- Ministerul Economiei
- Ministerul Finanțelor
- Agenția de proprietate publică
- Administrația publică locală
- Consiliul Național pentru Parteneriat Public

În continuare, vom prezenta doar câteva dintre competențe:

- * **Guvernul** - **aprobă** lista, obiectivele, condițiile, documentele de politici, actele normative necesare, normele de transparență aferente proiectelor de PPP propuse și desemnează autoritatea publică, ce va încheia contractele cu partenerii privați în cazul parteneriatelor publice-privat inițiate de Guvern sau de autoritățile administrației publice centrale etc.;
- * **Ministerul Economiei** - **elaborează** documentele de politici, elaborează proiectele de legi, modifică și completează cadrul legal și actele normative necesare privind dezvoltarea PPP și le prezintă către Guvern spre aprobare;
- * **Ministerul Finanțelor** - **examinează** propunerile privind participarea bugetului de stat la realizarea proiectelor de PPP inițiate și aprobate de Guvern și monitorizarea procesului executării, de către partenerul public, a cheltuielilor de la bugetul de stat pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat de interes național și avizează studiului de fezabilitate în cazul proiectelor de PPP inițiate de APC, la a căror realizare se prevede participarea bugetului de stat;
- * **Agencia de proprietate publică** - **coordonează** inițierea PPP la nivel național, asistă partenerul public în identificarea obiectivelor proiectelor de PPP de interes național;
 - **elaborează** cerințe și condiții generale ale APC de selectare a partenerului privat, ținând cont de studiile de fezabilitate și le prezintă Guvernului spre aprobare;
 - **avizează** studiile de fezabilitate pentru PPP de interes național și local;
 - **elaborează și pune în aplicare** documentația standard pentru procedurile de selectare a partenerilor privați;
 - **diseminează** cele mai bune practici;
 - **prezintă** recomandări în domeniul realizării PPP public-privat;
 - **asigură** controlul în selectarea PPP și a procesului de monitorizare, evaluare;
 - **asigură** principiul de transparență prin publicarea comunicatelor informative și a documentelor aferente

- PPP și alte servicii specializate pe acest domeniu.
- * ***Direcția parteneriat public-privat – subdiviziune a Agenției Proprietății Publice***
 - **asigură coordonarea** procesului de identificare a obiectivelor proiectelor de parteneriat public-privat de interes național, coordonează parteneriatul public-privat la nivel național, precum și monitorizează modul în care se realizează parteneriatele public-privat.
 - * ***Administrația Publică Locală***
 - **Consiliului local sau raional:**
 - **aprobă** lista bunurilor proprietate a UTA, a listei lucrărilor și serviciilor de interes public local propuse pentru parteneriat public-privat;
 - **aprobă** obiectivele și condițiile PPP, a cerințelor generale privind selectarea partenerului privat;
 - **aprobă** tarifele la serviciile publice de gospodărie comunală în condițiile legislației;
 - **desemnează** membrii comisiilor de selectare a partenerului privat;
 - **asigură** publicarea comunicatului informativ;
 - **aprobă** proiectele contractelor de PPP;
 - **Primarul sau Președintele raionului:**
 - **semnează** contractele de PPP;
 - **asigură** monitorizarea și controlul realizării proiectelor de PPP în raza UAT.
 - * ***Consiliul National pentru Parteneriat Public***
 - este o structură funcțională de competență generală, fără personalitate juridică, constituită pe lângă Guvern pentru evaluarea politicii statului în domeniul PPP, pentru definirea priorităților și strategiilor de implementare a parteneriatului public-privat în Republica Moldova. Componenta Consiliului și regulamentul lui se aprobă de Guvern.

Sursa: Crețu I., Implementarea parteneriatului public-privat în Republica Moldova; Lega nr. 179/2008

Finanțarea gestionării resurselor acvatice, în majoritatea țărilor, se axează pe finanțare de proiecte și finanțare prin împrumut.

4. TEHNICI DE FINANȚARE

Finanțarea proiectelor PPP presupune aplicarea a două tehnici de finanțare diferite, însă finanțarea de proiecte (figura 1) este opțiunea cea mai frecvent utilizată în Europa, datorită caracteristicilor sale intrinsece, printre care se numără prognozarea fluxului de numerar și partajarea riscurilor[7].

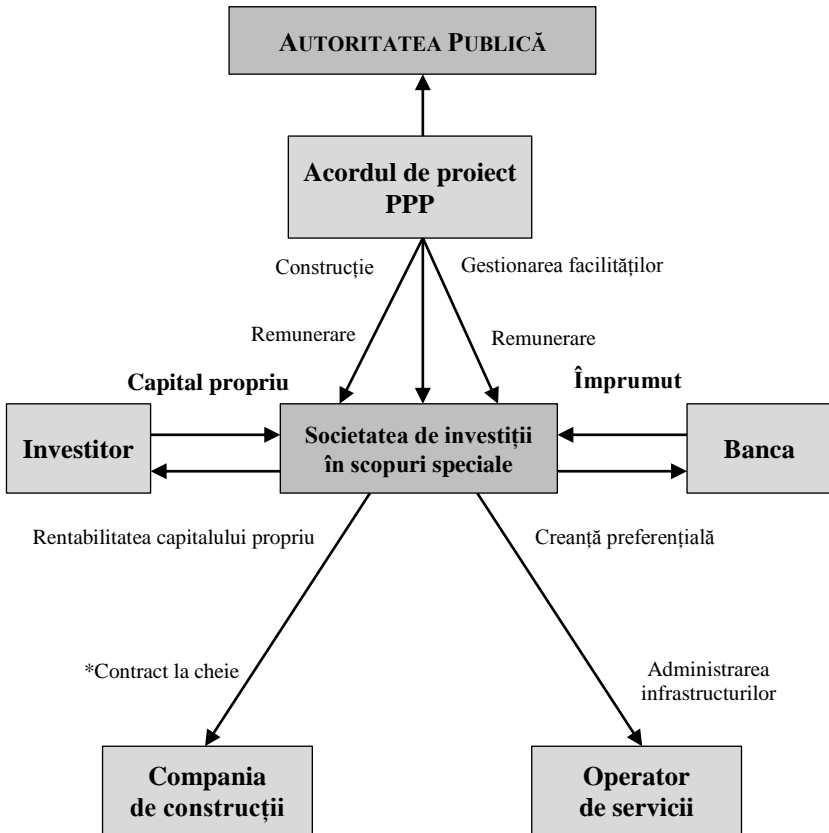

Figura 4.1. Modelul finanțării de proiect

Sursa: http://www.app.gov.md/storage/upload/publicpartnership/projects//home/app/tmp/phpOntVBW/twining_maketa-1.pdf

O altă modalitate o reprezintă **modelul factoring fără recurs** (figura 2), specifică proiectelor mici, fiind populară în țări, precum Germania și Franța, Cesiune Dailly, țări înalt dezvoltate cu mare flux de investiții și rată scăzută. Metodologia „Factoring fără recurs” implică vânzarea (fără recurs) a creanțelor individuale existente sau viitoare, de către partenerul privat ale cărui servicii se plătesc la începutul fazei operaționale, la banca de finanțare. Condițiile de finanțare pentru partenerul public pot fi realizate numai în cazul în care autoritatea publică responsabilă renunță, în beneficiul băncii de finanțare, la orice drepturi și compensare pe cererile de plată derivate din contractul principal.

Această derogare înseamnă că autoritatea publică responsabilă este dispusă să-și îndeplinească obligațiile de plată față de banca de finanțare pentru investiții în construcție sau clădire, chiar dacă au loc evenimente specifice, de exemplu, în cazul în care furnizarea unui serviciu, de către partenerul privat nu este în conformitate cu contractul și ar da dreptul partenerului public de a reduce sau înceta plățile.

În cazuri excepționale de reziliere anticipată a proiectului, autoritatea publică responsabilă, după semnarea unei declarații pe motive de protejare, poate fi obligată, în funcție de termeni, să plătească întreaga sumă restantă datorată băncii finanțatoare.

Transferul revendicărilor de plată ale entității proiectului de la partenerul public la bancă trece riscul de solvabilitate de la autoritatea publică competentă către contractor.

Comparativ cu finanțarea de proiecte, acest lucru facilitează negocierea termenelor de finanțare mai mici. Declarația de renunțare la protejarea transferurilor insuficiente mută riscurile majore înapoi la partenerul public, ceea ce înseamnă mai puțină motivație pentru ofertantul privat de a optimiza costurile ciclului de viață. Important este faptul că valoarea transferului acestor riscuri trebuie să fie reflectată în evaluarea economică. Următoarea ilustrație arată structura contractuală în această metodologie.

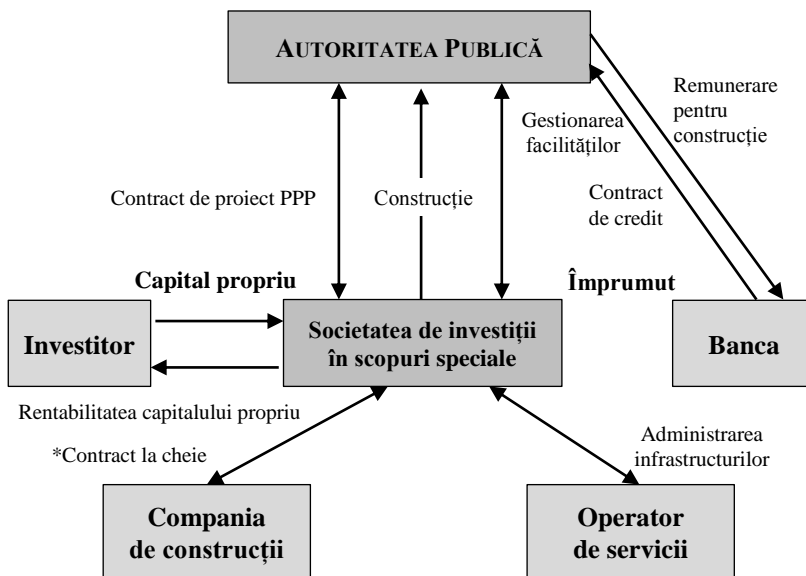

Figura 4.2. Modelul factoring fără recurs

Sursa: http://www.app.gov.md/storage/upload/publicpartnership/projects/home/app/tmp/phpOntVBW/twining_maketa-1.pdf

Beneficiile realizării unui parteneriat public-privat de succes implică avantaje atât pentru concesionar, cât și pentru utilizatori datorită reducerii efortului financiar din partea bugetului local în alocarea resurselor de investiții în domeniul apei, sarcinile și obligațiile sunt preluate de către operator în condiții de eficiență și tarif aprobat în mod transparent.

Datorită delegării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare către operator apar noi oportunități de atragere a fondurilor pentru investiții. Indiferent de forma contractului de PPP, el este orientat spre principiul acoperire de costuri și interes de realizare a profitului de către operatorul privat.

În ceea ce privește gestiunea activelor, sunt prevăzute responsabilități cu privire la mentenanța operațională și condițiile de transfer la finele contractului de PPP.

Totodată, un accent sporit ține de calitatea serviciului prestat clienților, de optimizarea procesului tehnologic și de asigurarea eficienței economice a sistemului de management, transferul de cunoștințe și inovații în acest domeniu.

Noțiunea de parteneriat public-privat pentru realizarea și administrarea de infrastructuri și servicii publice și-a dovedit utilitatea în economiile tuturor statelor ce l-au utilizat, datorită asigurării nevoilor esențiale din sector fără a majora efortul public și a implica sectorul public în procesul de gestiune.

5. RISCURILE AFERENTE PPP

Pentru parteneriatul public-privat, se impune definirea cât mai clară a riscurilor și distribuția lor, contractele trebuind să fie foarte bine negociate și structurate legal. O parte din riscuri pot fi reduse ca urmare a unui montaj adecvat al proiectului și a luării unor măsuri de protecție a mediului, administrațiilor publice revenindu-le sarcina principală de a stabili foarte clar acțiunile ce urmează a se întreprinde, în acest domeniu, având în vedere că un parteneriat se poate întinde pe o perioadă lungă de timp, adesea decenii.

Provocări-cheie pentru investitori⁷

- Există o recompensă financiară?
- Debitorii/prorietarii de proiecte au capacitatea de a implementa contractul PPP?
- A investit împrumutatul suficient capital propriu?
- Există o prevedere privind drepturile de intervenție?
- Există bune practici?
- Sunt angajamente pe termen lung?

Provocări-cheie pentru partenerii din sectorul privat

- Este un proiect viabil cu potențial de profit?
- Există stabilitate și susținere politică și juridică?
- Există un cadru legal clar?
- Există mecanisme de soluționare a litigiilor?

⁷ <https://development.asia/explainer/how-promote-public-private-partnerships-water-sector>

- Beneficiarul/clientul este solvabil?
- Există o partajare clară și bine echilibrată a riscurilor?

Parteneriatul public-privat poate asigura o alternativă optimă prin care sectorul privat cooperează cu autoritățile publice, furnizând capitalul și experiența necesare pentru asigurarea unor servicii publice de calitate.

Instruirea, identificarea oportunităților, evaluarea și mai apoi asumarea riscului unei afaceri sunt primele condiții pentru ca administrația să se implice în proiecte de parteneriat public-privat.

Parteneriatul public-privat ridică anumite probleme din perspectiva concurenței, în special, în ceea ce privește selectarea partenerului privat de către autoritatea publică. Fiind vorba de activități economice, instituirea și derularea unui parteneriat public-privat trebuie să respecte principiile și regulile cu privire la piața internă și concurență.

Din această perspectivă, selecția partenerului privat nu este la discreția autorității publice contractante, ci trebuie să se supună unor reguli procedurale, detaliate în conformitate cu cadrul legal existent. Chiar și în cazul concesiunilor, procesul de selecție trebuie să respecte principiile de publicitate, transparența și nediscriminare, instituite prin Tratatul Consiliului Europei și prin jurisprudența Curții Europene de Justiție. Regulile menite să asigure un mediu concurențial normal au impact și în ceea ce privește derularea unui parteneriat public-privat.

Mecanismele de parteneriat public privat în domeniul de alimentare cu apă în contextul politicilor de dezvoltare națională și de dezvoltare la nivelul administrației locale implică unele riscuri, cum ar fi:

- lipsa de coordonare și comunicare a politicii fiscale, monetare, comerciale, reglementări la nivel local privind politicile mediului privat;
- aspecte de proprietate și privatizare;
- lipsa unui mecanism de dezvoltare locală;
- lipsa unui cadru de politici investiționale locale.

Reieșind din cele menționate, concluzionăm că elementele ce compun un program de investiții, fie publice, fie private sau de parteneriat, vor rămâne necoordonate și contradictorii afectând

echilibrul general, iar inițiativa din partea agenților economici și a mediului privat de a participa cu capital este dominată de incertitudine și nesiguranță.

Planificarea de tip „masterplan” trasează direcții majore de dezvoltare, fără a lua în considerare în detaliu cerințele pieței și fără a coordona aceste direcții de dezvoltare cu resursele disponibile. Posibilitățile de investiție ale sectorului privat nu sunt luate în calcul.

O problemă o prezintă necesitatea unui inventar complet al patrimoniului municipal și al infrastructurilor de apă care constrâng inițiativa publică în crearea de parteneriate publice în sector.

Dialogul dintre parteneri și comunitate este un alt factor care poate complica succesul unui PPP.

Dificultățile de identificare a celor mai potriviți parteneri privați pentru diverse proiecte de investiții țin de insuficienta comunicare și promovare a imaginii municipalității și a planurilor de dezvoltare, pe care administrația dorește să le implementeze.

Parteneriatul public-privat prezintă unul dintre principalele mecanisme prin care sectorul public reușește să obțină valoare în schimbul externalizării serviciilor și a obținerii resurselor financiare necesare, prin implicarea sectorului privat.

Dezvoltarea parteneriatelor din Republica Moldova presupune unele acțiuni, printre care: dezvoltarea sistemului de parteneriat public-privat în corelație cu planificarea strategică națională și regională, integrarea planurilor de dezvoltare locală în cele regionale, dezvoltarea capacităților la nivel local. Promovarea unor exemple de succes la nivelul tuturor autorităților publice în vederea asigurării capacității de gestiune a planificării dezvoltării și implicit a investițiilor în cadrul căreia un instrument de implementare este parteneriatul public-privat.

ÎNTREBĂRI DE RECAPITULARE

1. Definiți parteneriat public-privat PPP.
2. Care sunt actorii implicați în cadrul PPP?
3. Care sunt competențele autorităților publice în organizarea gestiunii prin PPP?
4. Enumerați beneficiile unui PPP în sectorul de alimentare cu apă și canalizare.
5. Care sunt categoriile de riscuri aferente PPP?

6. Enumerați tehnicile de finanțare?
7. Ce reprezintă o concesiune și care sunt actorii implicați?
8. Efectuați o analiză a modalităților de realizare a contractelor de parteneriat public-privat.
9. Care sunt riscurile aferente gestiunii PPP în Republica Moldova?
10. Care sunt condițiile de organizare a gestiunii prin PPP?

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 179/2008, parteneriatul public-privat.
2. Indicații metodice privind particularitățile contabilității în procesul realizării parteneriatului public-privat.
3. Использование экономических инструментов управления водными ресурсами, водными объектами и водной инфраструктурой в Молдове, Учебные материалы – проект для апробации, mai, 2020/
https://www.euwipluseast.eu/images/2021/02/PDF/MD_EUW_I_Training_materials_EIs_for_IWRM_RU.pdf
4. Potlog I. *Cum atragem capitalul privat în scopul realizării obiectivelor publice?* Chișinău, 2012// Disponibil: www.app.gov.md/file/II.ppt. (accesat 4 mai, 2021)
5. <https://monitorul.fisc.md/tag/parteneriat%20public-privat/>
6. http://www.app.gov.md/storage/upload/publicpartnership/acts/13/ghid_ppp.pdfhttps://bush.tamu.edu/wp-content/uploads/2021/04/V12-2_PPP_Water_Sector_Takeaway.pdf
7. http://www.app.gov.md/storage/upload/publicpartnership/projects/home/app/tmp/phpOntVBW/twining_maketa-1.pdf
8. http://www.app.gov.md/storage/upload/publicpartnership/acts/13/ghid_ppp.pdf (citat, 2 aprilie, 2021)
9. https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_RO.pdf (accesat 10 martie, 2021)
10. <https://development.asia/explainer/how-promote-public-private-partnerships-water-sector> (accesat 14 aprilie, 2021)